

Dag dokter, ik ben sekswerker

Dag van de Jonge Huisarts

Zaterdag 24 februari 2024

Iris Carrizo

Anne-Sophie De Canniere

Inhoud

1. Kennismaking Violett
2. Kennismaking prostitutiesector
 - Wat is sekswerk?
 - Werkvormen
 - Diversiteit onder sekswerkers
 - Juridisch kader
3. Specifieke zorg bij sekswerkers
 1. Algemene aandachtspunten
 2. Medische zorg
 1. Wat doen wij?
 2. Relevante topics
4. Samenwerking en partnerorganisaties
5. Vragen?

1. Kennismaking met Violett

[Ik ben uitbater](#) [Ik ken iemand in de prostitutie](#) [Over Violett](#)

[Sekswerkers](#) [Klanten](#) [Contact](#)

[Laat je testen](#)

VOOR VEILIG SEKSWERK

Medische en sociale hulp aan sekswerkers

Bel ons

Mail ons

WhatsApp

Kom langs

Laat je testen

Violett Antwerpen

Verversrui 3
2000 Antwerpen

[Google maps](#)

03 293 95 91

0474 98 57 66

dokters.antwerpen@violett.be

Violett Gent

Brabantdam 100B
9000 Gent

[Google maps](#)

09 233 47 67

info.gent@violett.be

Violett Hasselt

Ertbeekstraat 34
3500 Hasselt

[Google maps](#)

011 33 30 58

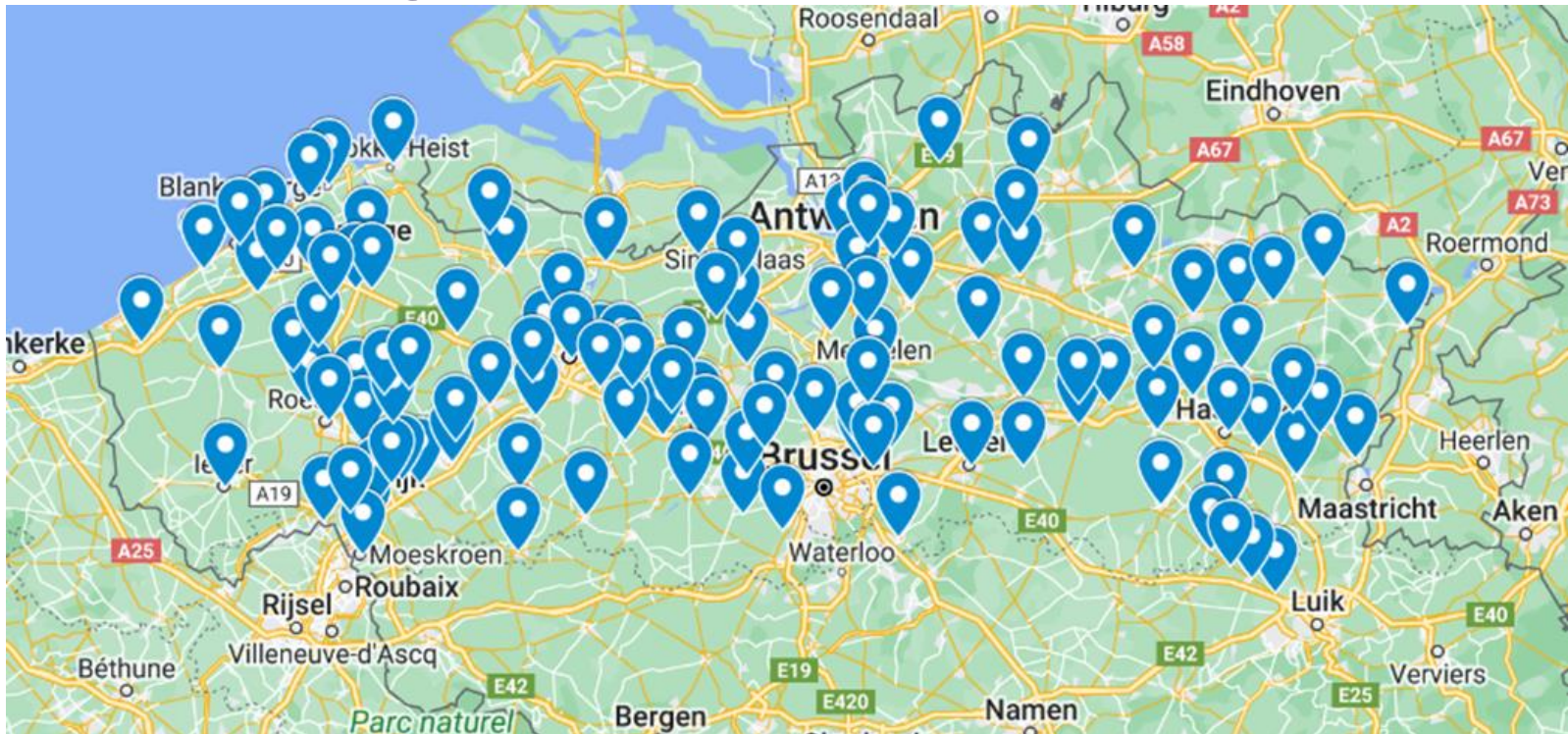
info.hasselt@violett.be

Hoe gaat Violett te werk?

- ▶ Contacteren van de doelgroep:
 - langsgaan op zichtbare werkplekken
 - erotische advertentiesites: proactief, chat & bel
 - sociale media
- ▶ Beroepsgebonden hulpverlening
- ▶ Op de werkplek (outreach) of op consultatie bij Violett
- ▶ Discreet, anoniem en gratis
- ▶ Vertrouwensrelatie is de basis
- ▶ Zelfbeschikkingsrecht is een belangrijk uitgangspunt
- ▶ Multidisciplinair

Spreading work locations 2022

Visited work locations 2022: 818

2. Kennismaking met de prostitutiesector

Maar eerst..

Hebben jullie al contact gehad met
sekswerkers in jullie praktijk?

Sekswerkers en Belgische (huis)arts

- ▶ In 2023 zagen we 2153 sekswerkers, waarvan meerderheid geen Belgische arts
- ▶ 718 sekswerkers verklaarden dat ze vaste Belgische arts hebben
 - Bij 459 sekswerkers (64%) die Belgische arts hebben, arts niet op hoogte
- ▶ Reden die we vaak horen
 - ▶ Stigma, schrik voor oordeel
 - ▶ HA van de hele familie, beroepsgeheim?

Mannen, vrouwen,
trans personen

Aanbieden van
seksuele diensten

Wat is sekswerk?

In ruil voor
geld of
goederen

Bron van
inkomsten

Raam

Escort

Massagesalon

Bar/club

Privéhuizen

Werkvormen

Publieke
plaatsen

Thuisontvangst

Webcam

Diversiteit onder sekswerkers

- ▶ Wie zijn sekswerkers?

Kan iedereen zijn.

Dit kan je buurvrouw zijn, tot de man achter de kassa in de colruyt.

Mannen, vrouwen, trans personen

Diversiteit onder sekswerkers

Happy
Hooker

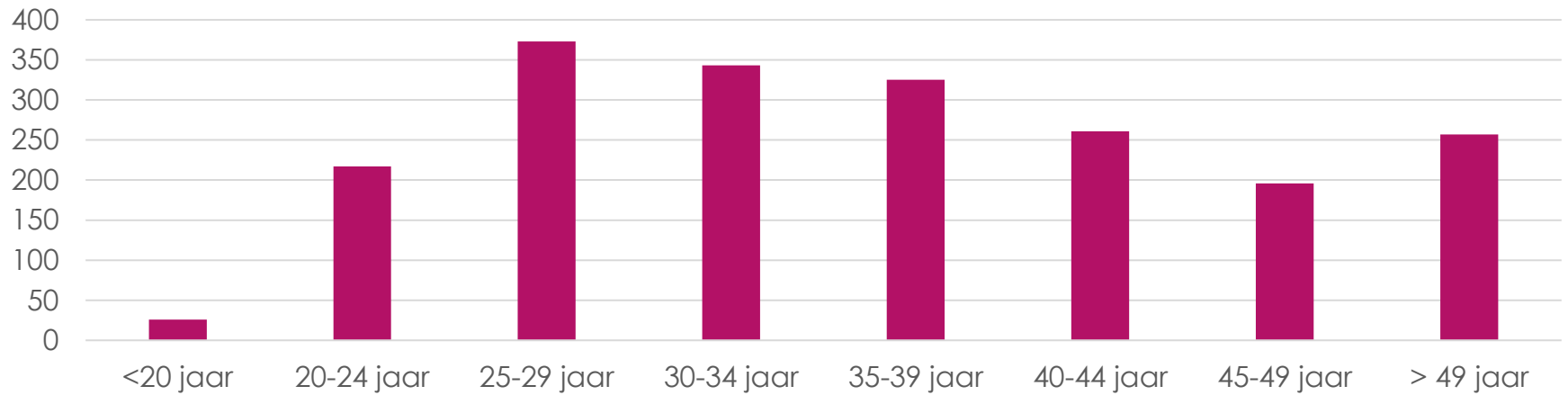

Gedwongen
sekswerker

Grote
tussengroep

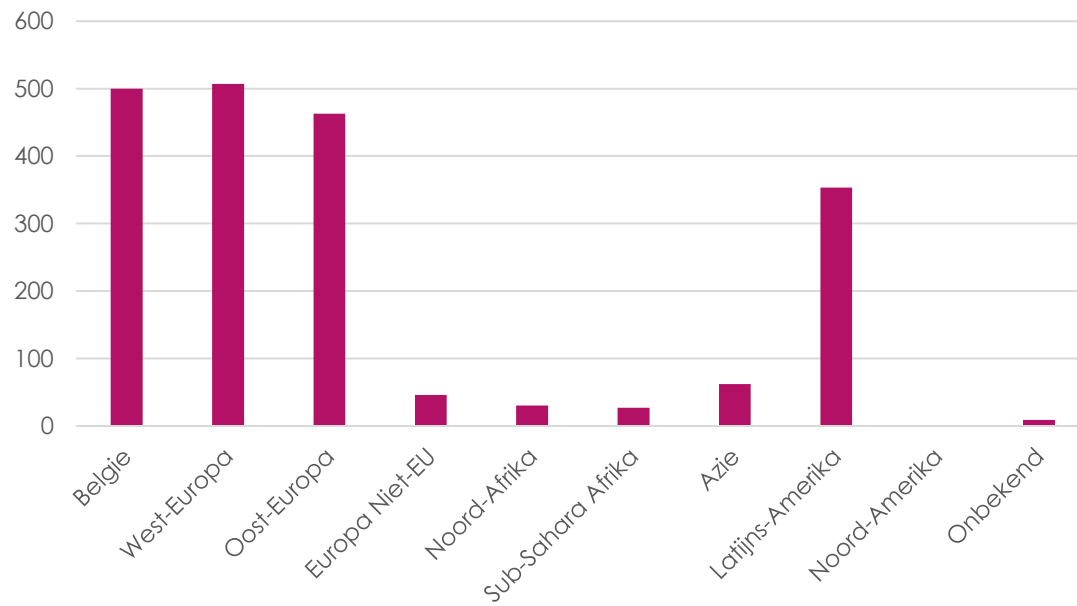

Leeftijd

Nationaliteit

Nationaliteit 2022

Juridisch kader

- ▶ Voor 2022: als meerderjarige sekswerk uitvoeren is niet strafbaar, het faciliteren wel. Gedoogbeleid, lokaal zeer verschillend
- ▶ Wetswijziging 2022: Decriminalisering van faciliterende actoren
- ▶ Bijkomende wetgeving om onderscheid te maken tussen “uitbating” en “uitbuiting” volgt

3. Specifieke zorg bij sekswerkers

Algemene aandachtspunten

Algemeen

Sekswerkers:

- ▶ vormen een gestigmatiseerde groep in de samenleving.
- ▶ hebben vaak een dubbelleven
- ▶ lopen specifieke medische, sociale, psychologische en juridische risico's.
- ▶ vinden moeilijk aansluiting bij de reguliere hulpverlening (financieel, verzekeraarheid, stigma...)

Algemeen: belangrijk open houding

- ▶ Zonder (voor)oordeel.
 - ▶ SW hebben schrik voor afkeuring. Respect voor keuze
- ▶ Relatiestatus zegt niet iets over aantal seksuele partner
- ▶ Sekswork is maar deel van de identiteit van die persoon
- ▶ Beroepsgeheim benadrukken, zeker als HA van familie. (aandacht voor gedeeld medisch dossier met andere hulpverleners)
- ▶ Rekening houden met verzekeraarbaarheid – financiële situatie bij onderzoeken, doorverwijzing
- ▶ Bij vermoeden onvrijwilligheid: behoedzaam omgaan – vertrouwensrelatie

Medische Zорг

Medisch: wat doen wij?

- ▶ SOA screening en behandeling
 - ▶ Bloedname: hiv, syfilis, hepatitis B (evt A en C)
 - ▶ PCR Chlamydia en Gonorrhoe (vaginaal, urine, anaal, keel)
- ▶ Gynaecologische en urologische klachten
- ▶ Vaccinatie hepatitis B (en hepatitis A bij MSM en trans SW)
- ▶ Anticonceptie counseling
- ▶ Cervixkankerscreening
- ▶ PrEP opvolging voor SW zonder verzekerbareid (ism HRC Gent)
- ▶ Opvolging hormonale behandeling bij transvrouwen zonder verzekerbareid (ism dienst Prof T'Sjoen)

- ▶ Gezondheidsvoorlichting:
 - ▶ Condoom demo
 - ▶ Vaginale hygiëne
 - ▶ Wat te doen bij een klapcondoom?
 - ▶ Pijpen zonder condoom, hoe doe ik dit het meest veilig
 - ▶ Anticonceptie
 - ▶ Prepzorg (pre-exposure prophylaxis)

- ▶ Doorverwijzing naar huisarts of de tweede lijn indien nodig

Medisch: Enkele topics

1. Anamnese
2. Screeningschema
3. Preventie van SOA
4. Behandeling van SOA
5. Wat na klapcondoom
6. Vaginale hygiëne (ev ook spons dat blijft steken?)

Medisch: Enkele topics uitlichten

- ▶ Leidraad voor medische consultaties bij sekswerkers
 - ▶ [leidraad-2020-update-2023.pdf \(violett.be\)](#)

Nieuwe update volgt!!

1. Anamnese: aandachtspunten

- ▶ Niet oordelend
- ▶ Algemene anamnese (medicatie (AC, PrEP..) , med. voorgeschiedenis...)
- ▶ Seksuele anamnese
 - ▶ Welke handelingen? Condoomgebruik? Condoom falen of onveilig contact? Glijmiddel? Vorige infecties?
- ▶ Middelengebruik (oa chemsex)
- ▶ Auto-medicatie
- ▶ Vaginale hygiëne
- ▶ Welbevinden, draagkracht, werkomstandigheden, mogelijkheid om grenzen stellen
 - ▶ Maar mogelijks niet eerste consult, eerst vertrouwensrelatie

2. Screeningschema

	Bloed	PCR: CT en NG
Vrouwelijke SW	<ul style="list-style-type: none"> - hiv, syf: 1x/jaar (tot 4x/j bij risico's) - hbv indien niet immuun - hcv enkel bij risico: tattoo in onhyg omstandigheden, snuiven, IV drug... 	2x/jaar (tot 4x/j bij risico's) <ul style="list-style-type: none"> - vaginaal, keel, anaal
Mannelijke (MSM) en trans SW	<ul style="list-style-type: none"> - hiv, syf 2x/jaar (tot 4x/j bij risico's) - hbv, hav indien niet immuun - hcv 1x/jaar 	2x/jaar (tot 4x/j bij risico's) <ul style="list-style-type: none"> - urine, vaginaal

Er komen nieuwe richtlijnen rond screenen van CT en NG bij MSM/trans SW

2. Screeningschema

- ▶ Vaginaal, anaal: zelfafname tenzij klachten
- ▶ Urine: eerstestraalsurine, min 1u na vorige mictie
- ▶ Bij ulcus
 - ▶ PCR wissers voor syphilis en HSV, CT
- ▶ Nieuwe Belgische studie: **Gonoscreen study 2023**
 - ▶ bij MSM: CT en NG enkel nog screenen
 - ▶ bij klachten
 - ▶ Als ook seks met vrouwen
 - ▶ Ikv partnernotificatie
 - ▶ (als hij er zelf op staat)

owv antimicrobiele resistentie (to be continued)

3. SOA preventie

- ▶ Safe sex voorlichting
 - ▶ Veilige sekstechnieken
 - ▶ Juist gebruik condoom en glijmiddel
 - ▶ Reinigen speeltjes/attributen
 - ▶ Partnernotificatie
 - ▶ Opletten middelengebruik
 - ▶ ..
- ▶ Vaccinaties
 - ▶ Hepatitis B
 - ▶ Hepatitis A bij mannelijke en trans sekswerker
 - ▶ HPV vaccinatie te overwegen
- ▶ PrEP (en PEP)

4. SOA behandeling

- ▶ SOA Richtlijnen

- ▶ Bapcoc: <https://www.bcfi.be/nl/chapters/12?frag=8000010>

- ▶ <https://www.soa.kce.be/nl/>

- ▶ Nieuwigheden sinds 2022

- ▶ Voor **gonorroe**

- ▶ Monotherapie met ceftriaxone 1g IM

- ▶ Voor **chlamydia**

- ▶ Eerste keuze doxycycline 100 mg 2/d ged 7d (tenzij bij zwangerschap: azithro 1g)

- ▶ Bij anale Chlamydia: LGV bijvragen

- ▶ LGV serotype: Doxycycline 21 d

4. SOA behandeling

- ▶ Enkele aandachtspunten bij sekswerkers
 - ▶ Cave lokale vaginale behandeling (interactie latex condoom)
 - ▶ Transvrouwen met vloeibare silicone gluteaal
 - ▶ Cave IM injectie gluteaal
 - ▶ Toediening benzathine penicilline injectie
 - ▶ Tips
 - ▶ Partnernotificatie
 - ▶ Veel anonieme contacten...
 - ▶ Aandacht voor vaste partner (op hoogte sekswerk?)

5. Klapcondoom

- ▶ GVO wat te doen meteen na klapcondoom
- ▶ Gesprek rond (nood)anticonceptie
- ▶ Gesprek rond PEP
- ▶ GVO oorzaak
- ▶ Screeningsschema overlopen

5. Klapcondoom

Wat te doen meteen na klapcondoom:

- ▶ Afhankelijk van locatie
- ▶ Hurken en zachtjes persen
- ▶ Gebruik nooit je vinger of een voorwerp
- ▶ Geen inwendige spoelingen / irriterende stoffen

5. Klapcondoom

Gesprek rond anticonceptie

- ▶ Nagaan of de patiënt anticonceptie gebruikt
- ▶ Noodanticonceptie voorstelling (pil of spiraal) indien niet

5. Klapcondoom

Gesprek rond PEP

- ▶ Risico bevraging voor 1^e inschatting
- ▶ 72u om PEP te nemen maar hoe sneller, hoe beter het werkt
- ▶ Eventuele hulp doorverwijzing HRC: Brugge, Ieper, Gent, Antwerpen, Hasselt (of Brussel)

5. Klapcondoom

GVO: oorzaak bespreken

- ▶ Navraag of patiënt glijmiddel gebruikt: op water of silicone basis?
- ▶ Condoom demo: laat SW tonen hoe ze condoom aandoet en verbeter waar nodig
- ▶ Verschillende maten condoom voorstellen
- ▶ Sekstechnieken waar de SW meer controle heeft over condoom (cfr stealthing)

5. Klapcondoom

Screeningsschema overlopen:

- ▶ 2 weken na risico: testen op chlamydia en gonorrhoe
- ▶ 6 weken na risico: testen op hiv en syfilis
 - Tenzij PEP gestart
- ▶ Vroeger testen: bij klachten

Overzicht overdracht (onveilige seks)

Verwekker → ↓ Type blootstelling	Hiv, viral load ≥ 200 copies/ml ^a	Hepatitis B <i>HBsAg</i> +	Syfilis, chlamydia, gonorroe
Verkrachting/seksueel misbruik (anaal, vaginaal) ^b	++	++	++
Receptief anaal (geneukt worden) ^c	++	++	++
Insertief anaal (neuken), géén risicoverhogende factoren ^d	+	++	++
Insertief anaal (neuken), met risicoverhogende factoren ^d	++	++	++
Receptief vaginaal (geneukt worden), géén risicoverhogende factoren ^d	+	++	++
Receptief vaginaal (geneukt worden), met risicoverhogende factoren ^d	++	++	++
Insertief vaginaal (neuken), géén risicoverhogende factoren ^d	-	++	++
Insertief vaginaal (neuken), met risicoverhogende factoren ^d	+	++	++

Overzicht overdracht (onveilige seks)

Oraal ^e	-	-	+
Oraal, met laesies bij infectieuze lues ^e	-	-	++ ^h
Contact met feces, urine, speeksel ^f , zweet	- ^g	- ^g	- ^g
(Tong)zoenen	-	-	-
Manuele stimulatie of masturbatie met laesies bij infectieuze lues	-	-	++ ^h
Delen van hulpmiddelen/seksspeeltjes, mits gedesinfecteerd bij wisseling van personen of slechts bij 1 persoon gebruikt	- ⁱ	- ⁱ	- ⁱ
Bijt-/krabwonden, als er door huid heen gekrabbt en/of gebeten is	++ ^k	++ ^k	-

[richtlijn-seksaccidenten-2020.pdf \(rivm.nl\)](#)

6. Vaginale hygiëne

- ▶ Nagaan hoe SW de vagina wast
- ▶ Niet te veel wassen (vb. niet na elke klant)
- ▶ Vermijden van gels en zeep
- ▶ Geen inwendige spoelingen
- ▶ Vermijden van synthetisch ondergoed
- ▶ Handhygiëne van de klant
- ▶ GVO verschil candida en bacteriële vaginose

4. Samenwerking

Partners in hulpverlening aan sekswerkers

UTSOPI vereniging voor en door sekswerkers

- ▶ Ontmoetingsplaatsen creëren
- ▶ Belangenbehartiging en vertegenwoordiging van sekswerkers
- ▶ 'Nothing about us without us'

Partners in hulpverlening aan sekswerkers

Medische en sociale hulp aan sekswerkers

- ▶ Espace P www.espacep.be
- ▶ Boysproject www.boysproject.be
- ▶ Alias www.alias-bru.be
- ▶ <https://www.info4escorts.be/>

Partners in hulpverlening aan sekswerkers

Gespecialiseerde centra voor slachtoffers van
mensenhandel

- ▶ Payoke Antwerpen www.payoke.be
- ▶ Pag-asa Brussel www.pag-asa.be
- ▶ Sürya Luik <https://asblsurya.org/>

Opvanghuis en/of ambulante begeleiding

Psychosociale en medische hulp, administratieve
begeleiding en juridische hulp.

Procedure slachtoffer mensenhandel

Partners in hulpverlening aan sekswerkers

Andere instanties waar we vaak mee
samenwerken/naar doorverwijzen:

- ▶ LUNA abortuscentra
- ▶ Zorgcentra na seksueel geweld (ZSG)

5. Vragen?

Richtlijnen rond SOA behandeling

- <https://www.soa.kce.be/nl/>
- [BCFI | BAPCOC – Belgische gids voor anti-infectieuze beh...](#)
- [Antibioticagids UZ Gent](#)
- <https://iusti.org/treatment-guidelines/>
- [BASHH](#)
- [Seksuele gezondheid, het consult | LCI richtlijnen](#)
- [Table of Contents - STI Treatment Guidelines \(CDC\)](#)

Interessante
bronnen
ivm
sekswerk

- <https://www.violett.be/nl/>
- <https://utsopi.be/>
- <https://www.eswalliance.org/>
- <https://www.nswp.org/>